

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Різник С.В.

«30» серпня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
РИНКУ ПРАЦІ**

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
освітньо-професійна програма ОС Бакалавр
вибіркова навчальна дисципліна
юридичний факультет

Львів – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення України» для студентів за галуззю знань 081 «Право» у межах освітньої програми третього (бакалаврського) року, 2022р.

Розробники:

Ласько Ірина Михайлівна — кандидат юридичних наук, доцент кафедри соціального права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціального права
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «25» серпня 2022 року № 12)

**Завідувач кафедри
соціального права**

проф. П.Д. Пилипенко

«25» 08 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОС Бакалавр) Протокол від «30» серпня 2022 року № 2

«30» 08 2022 р

Голова проф. В.М. Бурдін

© Ласько І.М.
2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 08 «Право»	вибіркова	
	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	освітня програма третього (бакалаврського) року	Лекції	
		16 год.	16 год.
		Практичні	
		16 год.	16 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	58 год.
		Вид контролю: залік	

Мова навчання - українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань про систему соціального забезпечення громадян України, правовими засадами реалізації права на соціальний захист, систему соціальних ризиків, зокрема про такий новий соціальний ризик як внутрішнє переміщення у зв'язку з військовими діями, законодавством, яке передбачає правове регулювання соціально-забезпечувальних та інших відносин, які зумовлюють їх існування.

Завдання: поглиблено вивчити законодавство України, акти вищих судових інстанцій, проаналізувати навчальну та монографічну літературу, опанувати фундаментальні поняття навчальної дисципліни, поглибити, конкретизувати та

систематизувати знання, засвоєні під час лекційних та семінарських занять та у процесі самостійної підготовки.

Результати навчання. Після завершення цього курсу студент буде знати; вміти аналізувати та застосовувати:

- правові механізми регулювання відносин права соціального забезпечення;
- суб'єктів цих відносин та їх правовий статус;
- підстави виникнення, зміни та припинення соціально забезпечувальних правовідносин, способи забезпечення їх існування;
- правові засади загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- порядок і умови надання різних видів соціального забезпечення;
- порядок вирішення спорів, що виникають між суб'єктами права соціального забезпечення;
- міжнародно-правові стандарти у сфері соціального забезпечення.
- визначати галузеву приналежність відносин у сфері соціального забезпечення;
- тлумачити чинне законодавство, яке передбачає правове регулювання окремих видів соціального забезпечення та соціальний захист окремих категорій громадян;
- розробляти проекти документів, необхідних для призначення окремих видів соціального забезпечення

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ

- Соціальне забезпечення та його місце у системі соціального захисту.
- Предмет права соціального забезпечення.
- Особливості методу правового регулювання відносин соціального забезпечення.
- Принципи права соціального забезпечення.
- Джерела права соціального забезпечення.
- Поняття та види правовідносин соціального забезпечення.
- Об'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин.
- Суб'єкти права соціального забезпечення.
- Зміст правовідносин соціального забезпечення.
- Соціальні ризики: поняття, ознаки та види.
- Страховий стаж за правом соціального забезпечення.
- Державні соціальні стандарти та нормативи соціального забезпечення.

ТЕМА 2. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

- Поняття соціального захисту малозабезпечених осіб в Україні
- Малозабезпеченість як підстава соціального захисту особи в Україні.
- Соціальні допомоги малозабезпеченим особам за законодавством України
- Субсидії як вид соціальної допомоги малозабезпеченим особам
- Соціальне житло як вид соціального захисту малозабезпечених осіб в Україні
- Соціальне обслуговування малозабезпечених осіб в Україні

ТЕМА 3. СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ.

- Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
- Допомога при народженні дитини, одноразова натуральна допомога "пакунок малюка".
- Допомога при усиновленні дитини.
- Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.
- Допомога на дітей одиницями матерям.
- Допомога на дітей, хворих на окремі тяжкі захворювання.

ТЕМА 4. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БЕЗРОБІТНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.

- Поняття безробіття та часткового безробіття.
- Порядок визнання громадянина безробітним.
- Підстави, умови надання допомоги по безробіттю.
- Одноразова виплата допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності.
- Соціальні послуги для безробітних осіб.

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ

- Особливості соціального захисту окремих категорій осіб в умовах військового конфлікту в Україні.
- Соціальний захист учасників антитерористичної операції.
- Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб.
- Соціальний захист осіб, які перебувають на окупованих територіях.
- Соціальний захист дітей в умовах проведення антитерористичної операції в Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

назви теми	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ь го	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	Ін д	Ср		л	п	лаб	ін д	ср
Тема 1. Поняття права соціального забезпечення України.	22	4	4			14	16	2				14
Тема 2. Соціальний захист малозабезпечених осіб в Україні.	18	4	4			10	10					10
Тема 3. Соціальні допомоги сім'ям з дітьми.	14	2	2			10	9					9
Тема 4. Соціальний захист безробітних осіб в Україні.	14	2	2			10	8					8
Тема 5. Соціальний захист людини в умовах військового конфлікту в Україні.	22	4	4			14	11		2			9
Разом	90	16	16			58	135	6	8			119

Лекційний курс (денна – 16 год., заочна – 16 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма	Кількість годин заочна форма
1	Поняття права соціального забезпечення України.	4	4

2	Соціальний захист малозабезпечених осіб в Україні	4	4
3	Соціальні допомоги сім'ям з дітьми.	2	2
4	Соціальний захист безробітних осіб в Україні.	2	2
5	Соціальний захист людини в умовах військового конфлікту в Україні.	4	4
Разом		16 год.	16 год.

Практичні заняття (денна – 16 год., заочна – 16 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма	Кількість годин заочна форма
1	Поняття права соціального забезпечення України.	4	4
2	Соціальний захист малозабезпечених осіб в Україні	4	4
3	Соціальні допомоги сім'ям з дітьми.	2	2
4	Соціальний захист безробітних осіб в Україні.	2	2
5	Соціальний захист людини в умовах військового конфлікту в Україні.	4	4
Разом		16 год.	16 год.

Самостійна робота (денна – 58 год., заочна – 58 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Поняття права соціального забезпечення України.	14	14
2.	Соціальний захист малозабезпечених осіб в Україні	10	10
3.	Соціальні допомоги сім'ям з дітьми.	10	10
4.	Соціальний захист безробітних осіб в Україні.	10	10
5.	Соціальний захист людини в умовах військового конфлікту в Україні.	14	14
Разом		58 год.	58 год.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка презентацій.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Знання та навички студентів, отримані при засвоєнні навчальної дисципліни «Правове регулювання самозайнятості в Україні» оцінюється за рейтинговою системою.

Форми поточного контролю включають: оцінювання виконання домашніх самостійних завдань, тестів та контрольних робіт, виконаних студентами під час практичних занять.

Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт, задач та інших завдань на практичних заняттях.

Неготовність до заняття або незадовільна відповідь (розв'язання задачі) також підлягають відповідній оцінці і студенту виставляється «0» балів. Студент повинен перездати незадовільну оцінку протягом двох тижнів і отримати позитивну оцінку, яка враховується під час визначення середнього балу поточної успішності. Не перескладена заборгованість тягне виставлення за залік оцінки «0» FX.

За результатами вивчення дисципліни студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за поточну успішність.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Залік оформляється за результатами поточної успішності.

- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

- **Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		
0-50	FX	<i>незадовільно</i>	<i>незадовільно</i>	<i>Не зараховано</i>

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові

помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Басова І. С. Внутрішньо переміщена особа як суб'єкт права соціального захисту : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2020. 288 с.
2. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навч. посібн. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2008. 663 с.
3. Волошин І. П. Гарантії захисту прав малозабезпечених громадян. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 3. С. 68-72. http://apnl.dnu.in.ua/3_2019/18.pdf
4. Волошин І. П. Щодо проблеми соціального захисту малозабезпечених громадян соціальними гуртожитками в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 122-127. <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2018/6/22.pdf>
5. Волошин І. П. Реалізація малозабезпеченими права на соціальне обслуговування. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 103-108. <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/6/19.pdf>
6. Гетьманцева Н. Д. Забезпечення реалізації права на працю і захисту громадян від безробіття. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 6. С. 84–89. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2016/06/18.pdf> (дата звернення: 01.12.2016).
7. Здійснення трудових прав внутрішньо переміщеними особами. Механізм забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти / С.Б. Булеца, О.І. Котляр, Я.В. Лазур та ін.; за заг. ред.: О.Я. Рогача; М.В. Савчина; М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2017. 321 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/17480/1/Mechanism%20of%20Providing%20Right%27s%20of%20IDP.pdf>
8. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с.
9. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с. http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3300/1/%d0%bc%d0%be%d0%ba%d1%80%d0%b8%d1%86%d1%8c%d0%ba%d0%b0_30-11-20.pdf
10. Право соціального забезпечення України: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / за ред. Пилипенко П.Д. 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Ін Юре, 2010. – 504 с.
11. Синчук С. М. Теорія правовідносин соціального забезпечення : дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.05. К., 2015. 433 с.

12. Чижов Д. А. Нормативно-правове забезпечення права на соціальний захист учасників АТО та членів їх сімей. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 845. С. 173–182

13. Чижов Д. А. Соціально-правовий захист прав дітей в умовах проведення АТО в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. С. 96–101.

14. Чижов Д. А. Правовий статус учасників антитерористичної операції. *Право.ua*. 2017. № 2. С. 54–63.

15. Carliner M., Marya E. Rental housing: an international comparison. Working paper. September. 2016. URL: https://www.jchs.harvard.edu/sites/default/files/international_rental_housing_carliner_marya.pdf (дата звернення : 27.02.2020).

16. Synchuk S. To the Issue about Updating the Legal Framework for Providing Social Services in Ukraine. Вісник Львівського університету. Серія юридична. Львів : Львів. нац. ун-т імені Івана Франка, 2021. Вип. 72. С. 87-96

17. Synczuk Switlana Zagadnienia teoretyczne dotyczące uzasadnienia cech prawnych pomocy społecznej w dziedzinie pomocy społecznej na Ukrainie. *Wrocławsko-Lwowskie zeszyty prawnicze*. – Wrocław Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2012. №3. S. 393–416.

Додаткова література:

1. Вдосконалення національного законодавства України стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб : переглянутий базовий аналіз. Проект Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень» . Оформлення. Видавництво “Право”. 2019. С. 72-83 URL: <https://rm.coe.int/revised-baseline-analysis-2019/168099446a>

2. ЄСПЛ розглядає 3800 скарг проти України через наслідки російської агресії / Сайт новин «Європейська правда. Міжнародна безпека та євроінтеграція України». URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/01/25/7076603/> (дата звернення: 25.12.2020).

3. Екосистема соціального підприємництва в Україні : виклики та можливості / ПАКТ. Київ (Україна) – Вашингтон (США), 2018. 38 с. URL: https://pactukraine.org.ua/sites/default/files/2018-06/APEA_REPORT_ukr.pdf (дата звернення).

4. Кульчицька О. І. Державні органи як суб'єкти права соціального забезпечення // Вісник Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 2005. – Вип. 41. – С. 244–250.

5. Кульчицька О. І. Зміст правосуб'єктності громадян за правом соціального забезпечення // Держава і право: Зб. наук. пр. Юрид. і політ. науки. – Вип. 21. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – С. 281–287.

6. Кульчицька О. І. Особливості правового статусу соціальних страхових фондів // Вісник Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 2006. – Вип. 42. – С. 238–243.

7. Синчук С.М. Соціальне (пільгове) кредитування як вид соціального захисту громадян в Україні . *Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник*. 2016. №7. С. 167-182.

Законодавство

Перелік нормативно-правових актів та правових позицій судових інстанцій, необхідних для опрацювання в межах кожної із запропонованих тем, що складають зміст навчальної дисципліни будуть запропоновані викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу.

12.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua;
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua;
3. Офіційний веб-портал "Судова влада України": <https://court.gov.ua/>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>